



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Befolkningsskyddsanvisningar till räddningsverkets kunder

Motiveringar	Verksamhetsstadgan för social- och hälsoväsendet och räddningsverket den 5 januari 2023, kapitel 12.1
Tillämpningsområde	Helsingfors stads räddningsverk och dess kunder
Ikraftträdande	1 juli 2024
Offentlighet	Offentlig
Hävningsuppgifter	Häver anvisningen Väestönsuojaohje pelastuslaitoksen asiakkaille/18/17/HAKE/26.05.2017
Uppgjort av	Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd
Mer information	Enhetschef Petri Parviainen

1. Anvisningens syfte och motivering

Denna anvisning är avsedd för att hjälpa fastigheternas ansvariga personer. Man bör beakta att det genom lag och olika författningar endast fastställs en miniminivå för säkerheten. Denna nivå kan alltid överskridas.

I den här anvisningen ingår krav för olika typer av skyddsrum. Enligt räddningslagen (379/2011) ska ägaren till ett nybygge i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum sedan tidigare finns det antal med kraven överensstämmande skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten i enskilda fall bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av ett skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs med stöd av denna lag eller från de krav som ställs i fråga om skyddsrumms storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det enligt räddningsmyndighetens bedömning finns tillräckligt med skyddsplatser på området sedan tidigare eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

Bestämmelser om de krav som ställs på de anordningar och produkter som används vid byggandet och på utrustningen i skyddsrum, om märkningar på anordningar samt om de uppgifter och anvisningar som ska åtfölja anordningar finns i om anordningar och utrustning i skyddsrum 406/2011.

De allmänna kraven på skyddsrum med stöd av lagstiftningen är: skyddsrummet ska kunna ställas i ordning för användningen på 72 timmar, inga ändringar som försämrar skyddets brandtekniska sektionering får göras i skyddsrummet. För att säkerställa funktionsdugligheten hos anordningarna i skyddsrummet ska de granskas och underhållas minst vart 10:e år. Ett inspektionsprotokoll ska upprättas över granskningen av anordningarnas funktion och i protokollet ska det göras anteckningar per anordning om den genomförda granskningen. Inspektionsprotokollet ska på begäran visas upp för räddningsmyndigheten.

I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.

Om det i en byggnad som har ett skyddsrum utförs reparationer eller ändringsarbeten eller ändring av användningsändamålet enligt 42 § 3 mom. i bygglagen som kan jämföras med bygga av en byggnad, ska också skyddsrummet rustas upp så att det i tillämpliga delar uppfyller de nuvarande kraven på tekniska detaljer i skyddsrummet.

2. Innehållsförteckning

1. Anvisningens syfte och motivering	1
2. Innehållsförteckning.....	2
3. Skyddstyper	3
3.1 SKYDD ENLIGT BESLUTET FRÅN 1951.....	3
3.2 SKYDD ENLIGT BESLUTET FRÅN 1954.....	3
3.3 SKYDD I KLASSERNA B OCH C ENLIGT BESLUTET FRÅN 1959.....	4
3.4 SKYDD I KLASSERNA B OCH C ENLIGT BESLUTET FRÅN 1963.....	6
3.5 SKYDD I KLASS S1 ENLIGT BESLUTET FRÅN 1971	9
3.6 SKYDD I KLASS S1 I ARMERAD BETONG ENLIGT BESLUTET FRÅN 1986.....	11
3.7 SKYDD I KLASS K OCH S1 ENLIGT BESLUTET FRÅN 1991.....	12
3.8 SKYDD I KLASS K OCH S1 ENLIGT FÖRORDNINGEN FRÅN 2001	15
3.9 SKYDD I KLASS S1 I ARMERAD BETONG ENLIGT FÖRORDNINGEN FRÅN 2011	18



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

3.10 SKYDD I KLAS S2 I ARMERAD BETONG ENLIGT FÖRORDNINGEN FRÅN 2011	19
4. Användningen av befolkningsskydden under normala förhållanden	20
5. Riktgivande material i skyddsrummet.....	20
6. Anvisning om kontroll av skyddets täthet	22
7. Riktgivande plan för ibruktage av skyddsrum.....	22
8. Övrigt.....	24

3. Skyddstyper

3.1 SKYDD ENLIGT BESLUTET FRÅN 1951

Enligt den tolkning som sker i Helsingfors behandlas skyddsrum som färdigställt före 1951 inte som skyddsrum enligt lagen, eftersom skyddsnivån för dem inte i tillräcklig utsträckning uppfyller de krav som för närvarande ställs på skyddsrum och de kan inte ändras till sådana med skäligen kostnader. Åren 1951–1955 färdigställdes skyddsrum i offentliga byggnader i Helsingfors och på dem tillämpas som minimikrav inrikesministeriets tekniska föreskrifter (2554/51).

I dessa skyddsrum ska det finnas en toalett för var 50:e person som tar skydd. Toaletten kan också vara en torrlosett. Om det i befolkningsskyddet inte finns någon fast vattenpost, ska det i skyddet finnas reservvattenbehållare så att det finns minst 10 liter vatten per person som tar skydd.

Rättsgrund:

Inrikesministeriets tekniska föreskrifter (2554/51).

3.2 SKYDD ENLIGT BESLUTET FRÅN 1954

Dessa skyddsrum byggdes mellan den 1 januari 1955 och den 30 juni 1959. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum. I skyddsrum i bostadshus enligt 1954 är ventilationen i regel självdragsventilation, vilket innebär att det inte har något separat ventilationssystem. I skyddsrummet ska det finnas en toalett, som också kan vara en torrlosett. Om det i befolkningsskyddet inte finns någon fast vattenpost, ska det i skyddet finnas en fast byggd vattenbehållare, vars volym ska vara minst 5 liter per skyddsplats.

I befolkningsskydd enligt bestämmelsen från 1954 ska det finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. Skyddsrummet ska hållas i sådant skick att det kan tas i bruk på 72 timmar.

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (374/1939),

Räddningslag (379/2011),



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Valtioneuvoston päätös väestönsuojelun yleissuunnitelman muuttamisesta (342/1954) sekä

Sisäministeriön päätös uudisrakennusten yhteydessä rakennettavista talon ja työpaikan
väestönsuojista (429/1954).

3.3 SKYDD I KLASSERNA B OCH C ENLIGT BESLUTET FRÅN 1959

Skydd i klass B

Dessa skydd byggdes mellan den 1 juli 1959 och den 1 oktober 1963. Skydden är avsedda för 150–300 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov. Ventilationsanordningen i skyddet är hand- eller fotdriven och utrustad med sandfilter.

Skyddets sandfilter ska ha 1 m³ sand per 15 m² golvyta i skyddsrummet och dess sjukhusavdelningar. Sandskiktet i filtret ska vara minst 80 cm och högst 120 cm. Sandfiltrets största tillåtna storlek är 4 m³. Den sand som används i filtret ska vara ren och torr. Som sand ska användas vanlig byggnadssand med en kornstorlek på 1–3 millimeter. Om sandfiltrets sand har hårdnat, blivit fuktig eller annars inte längre lämpar sig för ett luftfilter, rekommenderar Helsingfors stads räddningsverk att sandfiltrets nuvarande sand töms och att man ersätter sandfiltrets gamla sand. Sanden kan antingen vara täckt till exempel med plast, så att den förblir torr och ren eller så kan sanden lagras i säckar och sanden kan vid behov placeras i filtret inom 72 timmar.

I ett skydd i armerad betong i klass B ska det kalkylmässigt finnas sängar för 8 procent av de personer som skyddas samt en toalett för var 25:e person. I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost och en golvbrunn i slussrummet eller i reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 5 liter vatten per person som skyddas. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det.

De allmänna kraven i fråga om lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd och för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Förordning om befolkningsskydd (237/1959),

Räddningslag (379/2011),



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum 506/2011 och

Inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (318/1959).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att skyddsrummet granskas årligen bland annat i fråga om golvbrunnens skick. Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar dessutom att man i samband med nästa grundliga renovering som rustar upp skyddsrummet bland annat installerar modern ventilationsanordning, kontrollerar skicket och tätheten på dörrar och luckor, installerar tillräckligt med övertrycksventiler, utrustar skyddsrummet med ett spärrtält om det inte finns något spärrrum, moderniserar reservvattenbehållare samt torrklosetter, utrustar vattenpunkten med slang samt skaffar sopkärl och avfallspåsar för skyddsrummet.

Skydd i klass C

Skyddsrum av klass C är de vanligaste klasserna av skyddsrum och byggdes mellan den 1 juli 1959 och den 1 oktober 1963. Skydden är avsedda för högst 150 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov. Ventilationsanordningen i skyddet är hand- eller fotdriven och utrustad med sandfilter.

Skyddets sandfilter ska ha 1 m³ sand per 15 m² golvyta i skyddsrummet och dess sjukhusavdelningar. Sandskiktet i filtret ska vara minst 80 cm och högst 120 cm. Sandfiltrets största tillåtna storlek är 4 m³. Den sand som används i filtret ska vara ren och torr. Som sand ska användas vanlig byggnadssand med en kornstorlek på 1–3 millimeter. Om sandfiltrets sand har hårdnat, blivit fuktig eller annars inte längre lämpar sig för ett luftfilter, rekommenderar Helsingfors stads räddningsverk att sandfiltrets nuvarande sand töms och att man ersätter sandfiltrets gamla sand. Sanden kan vara täckt till exempel med plast, så att den förblir torr och ren eller så kan sanden lagras i säckar och sanden kan vid behov placeras i filtret inom 72 timmar.

I ett skydd i armerad betong i klass C ska det kalkylmässigt finnas sängar för 8 procent av de personer som skyddas samt en toalett för var 25:e person. I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost och en golvbrunn i slussrummet eller i reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 5 liter vatten per person som skyddas. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det.

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Förordning om befolkningsskydd (237/1959),



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

Räddningslag (379/2011),

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum 506/2011 och

Inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (318/1959).

Helsingfors räddningsverk rekommenderar att skyddsrummet inspekteras årligen, bl.a. gölvbrunnens skick. Helsingfors räddningsverk rekommenderar dessutom att man i samband med nästa grundliga renovering som rustar upp skyddsrummet bl.a. installerar modern ventilationsanordning, kontrollerar skicket och tätheten på dörrar och luckor, installerar tillräckligt med övertrycksventiler, utrustar skyddsrummet med ett slusstält om det inte finns något spärrrum, moderniserar reservvattenbehållare samt toorklosetter, utrustar vattenpunkten med slang samt skaffar sopkärl och avfallspåsar för skyddsrummet.

3.4 SKYDD I KLASSERNA B OCH C ENLIGT BESLUTET FRÅN 1963

Skyddsrum av klass B i armerad betong

Dessa skyddsrum byggdes perioden 1.10.1963–1.7.1971. Skydden är avsedda för 150–300 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov. I skyddet finns dessutom ett reningsrum i anslutning till varje ingång. Ventilationsanordningen i skyddet är hand- eller fotdriven eller eventuellt eldriven och utrustad med sandfilter som fungerar som förfilter och specialfilter.

Ventilationsanordningarna är indelade i tre klasser I, II och III. Anordning I räcker för ett skyddsrum på högst 30 m², anordning II räcker för ett skyddsrum på högst 60 m² och anordning III räcker för ett skyddsrum på högst 90 m². Sandfilter ska ha 2 m³ sand i anordning I, 4 m³ i anordning II och 6 m³ i anordning III. Den sand som används i förfiltret ska vara ren och torr. Som sand ska användas vanlig byggnadssand med en kornstorlek på 1–3 mm. Sandskiktet ska vara 100 cm, men inte under 80 cm eller över 120 cm. Dessutom ska det finnas en fri höjd på 60 cm ovanför sanden. Om sandfiltrets sand har hårdnat, blivit fuktig eller annars inte längre lämpar sig för ett luftfilter, rekommenderar Helsingfors stads räddningsverk att sandfiltrets nuvarande sand töms och att man ersätter sandfiltrets gamla sand. Sanden kan antingen vara täckt till exempel med plast, så att den bättre förblir torr och ren eller så kan sanden lagras i säckar och sanden kan vid behov placeras i filtret inom 72 timmar. Skydden ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

Specialfiltret ska vara sådant att det vid behov lätt kan anslutas mellan luftledningen och skyddsfläkten. Då specialfiltret inte används ska det förvaras tätt tillslutet och får inte öppnas i onödan.

Specialfilter i skyddsrum av klass B i armerad betong som byggts efter 1965 samt skyddsfläkten ska vara skyddade med en låsbar skyddsbur.

I skydd i armerad betong i klass B ska det finnas en toalett för var 30:e person. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Teknikens utveckling gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. I ett sådant skydd av klass B som avses i föreskriften från 1963 finns ett genomföringsrör för radioantenn i reserv, som under fredstid ska vara slutet.

I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost i slussrummet och i reningsrummet och reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 20 liter dricksvatten per person som tar skydd. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det.

De allmänna kraven i fråga om lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Förordning om befolkningsskydd (237/1959),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (578/1962),

Förordning om befolkningsskydd (261/1962),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd. (261/1963),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (282/1971),

Inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (291/1963),

Inrikesministeriets beslut om att ändra inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (317/1965),

Inrikesministeriets beslut om att ändra inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (292/1969),

Räddningslag (379/2011) och

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att skyddsrummet granskas årligen bland annat i fråga om golvbrunnens skick. Helsingfors räddningsverk rekommenderar dessutom att man i samband med nästa grundliga renovering som rustar upp skyddsrummet bl.a. installerar modern ventilationsanordning, kontrollerar skicket och tätheten på dörrar och luckor, installerar

Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

tillräckligt med övertrycksventiler, utrustar skyddsrummet med ett slusstält om det inte finns något spärrrum, moderniserar reservvattenbehållare samt toaletter, utrustar vattenpunkten med slang samt skaffar sopkärl och avfallspåsar för skyddsrummet.

Skyddsrum av klass C i armerad betong

Skyddsrum av klass C är de vanligaste klasserna av skyddsrum och byggdes mellan den 1 oktober 1963 och den 1 juli 1971. Skydden är avsedda för högst 150 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov. Ventilationsanordningen i skyddet är hand- eller fotdriven eller eventuellt eldriven och utrustad med sandfilter som fungerar som förfilter och specialfilter.

Ventilationsanordningarna är indelade i tre klasser I, II och III. Anordning I räcker för ett skyddsrum på högst 30 m², anordning II räcker för ett skyddsrum på högst 60 m² och anordning III räcker för ett skyddsrum på högst 90 m². Sandfilter ska ha 2 m³ sand i anordning I, 4 m³ i anordning II och 6 m³ i anordning III. Den sand som används i förfiltret ska vara ren och torr. Som sand ska användas vanlig byggnadssand med en kornstorlek på 1–3 millimeter. Sandskiktet ska vara 100 cm, men inte under 80 cm eller över 120 cm. Dessutom ska det finnas en fri höjd på 60 cm ovanför sanden. Om sandfiltrets sand har hårdnat, blivit fuktig eller annars inte längre lämpar sig för ett luftfilter, rekommenderar Helsingfors stads räddningsverk att sandfiltrets nuvarande sand töms och att man ersätter sandfiltrets gamla sand. Sanden kan antingen vara täckt till exempel med plast, så att den bättre förblir torr och ren eller så kan sanden lagras i säckar och sanden kan vid behov placeras i filtret inom 72 timmar. Skydden ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

Specialfiltret ska vara sådant att det vid behov lätt kan anslutas mellan luftledningen och skyddsfläkten. Om specialfiltret inte används ska det förvaras tätt tillslutet och får inte öppnas i onödan.

Specialfilter i skyddsrum av klass C i armerad betong som byggts efter 1965 samt skyddsfläkten ska vara skyddade med en låsbar skyddsbur.

I skydd i armerad betong i klass C ska det finnas en toalett för var 30:e person. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Teknikens utveckling gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. I ett sådant skydd av klass C som avses i föreskriften från 1963 finns ett genomföringsrör för radioreservoaren, som under fredstid ska vara slutet.

I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost i slussrummet och reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 20 liter vatten per person som tar skydd. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det.

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Förordning om befolkningsskydd (237/1959),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (578/1962),

Förordning om befolkningsskydd (261/1962),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd. (261/1963),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (282/1971),

Inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (291/1963),

Inrikesministeriets beslut om att ändra inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (317/1965),

Inrikesministeriets beslut om att ändra inrikesministeriets beslut om skyddsrum för klass B och C (292/1969),

Räddningslag (379/2011) och

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att skyddsrummet granskas årligen bland annat i fråga om golvbrunnens skick. Helsingfors räddningsverk rekommenderar dessutom att man i samband med nästa grundliga renovering som rustar upp skyddsrummet bl.a. installerar modern ventilationsanordning, kontrollerar skicket och tätheten på dörrar och luckor, installerar tillräckligt med övertrycksventiler, utrustar skyddsrummet med ett slusstält om det inte finns något spärrum, moderniserar reservvattenbehållare samt torrtoaletter, utrustar vattenpunkten med slang samt skaffar sopkärl och avfallspåsar för skyddsrummet.

3.5 SKYDD I KLASS S1 ENLIGT BESLUTET FRÅN 1971

Skyddsrum av klass S1 byggdes mellan den 1 oktober 1971 och den 1 juli 1986 i enlighet med 1971 års beslut. Skydden är avsedda för högst 150 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov och som är minst 2,5 m² stort. Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Specialfiltret ska vara sådant att det vid behov lätt kan anslutas med delar som passar anordningen. Om specialfiltret inte används ska det förvaras tätt tillslutet.

I skydd i armerad betong i klass S1 ska det finnas en toalett för var 30:e person och åtminstone hälften av toaletterna ska vara toorklosetter. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Teknikens utveckling gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. I skyddet ska finnas ett antennuttag om det i byggnaden finns en gemensam antenn. I ett skydd av klass S1 som avses i föreskriften från 1971 ska det dessutom finnas ett genomföringsrör för radion, som under fredstid ska vara slutet.

I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost, tvägg och golvbrunn i samt reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 20 liter vatten per person som skyddas. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

I ett skydd av klass S1 för färre än 25 personer finns det inte nödvändigtvis någon vattenledning eller vattenho. Om det inte finns någon vattenpunkt i skyddet ska det finnas reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 30 liter vatten per person tar skydd. Om det i skyddet inte finns något avloppsnät, ska det i skyddet finnas 10-liters avfallskärl med lock per person som tar skydd.

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska ställas i ordning på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Förordning om befolkningsskydd (261/1962),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (578/1962),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (282/1971),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (560/1971),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (971/1975),

Räddningslag (379/2011),



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum 506/2011,

Inrikesministeriets beslut om skyddsrum av klass S1 (561/1971),

Inrikesministeriets beslut om att ändra inrikesministeriets beslut om skyddsrum av klass B och C (573/1971),

Sisäministeriön päätös enintään 25 henkilöä varten tarkoitettuja S 1-luokan väestönsuojia koskevista helpotuksista (769/1971).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att provdrift för ventilationsanordningen och testning av golvbrunnarna minst årligen.

3.6 SKYDD I KLASS S1 I ARMERAD BETONG ENLIGT BESLUTET FRÅN 1986

Skyddsrum av klass S1 i armerad betong

Skyddsrum av klass S1 enligt normerna från 1986 byggdes mellan den 1 januari 1986 och den 1 november 1991. Skydden är avsedda för högst 150 personer. Om det inte finns ett slussrum i skyddet ska ett slusstält kunna installeras i slussrummet. Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.

Specialfiltret ska vara sådant att det vid behov lätt kan anslutas delar som passar anordningen. Då specialfiltret inte används ska det förvaras tätt tillslutet.

I skydd i armerad betong i klass S1 ska det finnas en toalett för var 30:e person och åtminstone hälften av toaletterna ska vara toorklosetter. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Teknikens utveckling gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera olika alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. I skyddet ska dessutom finnas ett antennuttag om det i byggnaden finns en gemensam antenn.

I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost, tvättho och golvbrunn samt reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 20 liter vatten per person som tar skydd. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det. Skydden ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Förordning om befolkningsskydd (261/1962),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (578/1962),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (282/1971),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (560/1971),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (971/1975),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (852/1990),

Räddningslag (379/2011),

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum 506/2011 och

Inrikesministeriets beslut om skyddsrum av klass S1 (295/1985).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att provdrift för ventilationsanordningen och provning av golvbrunnarna minst årligen.

3.7 SKYDD I KLASS K OCH S1 ENLIGT BESLUTET FRÅN 1991

Skyddsrum av klass K i armerad betong

Skyddsrum av klass K enligt beslutet från 1991 byggdes mellan den 1 september 1991 och den 1 december 2001. Skydd i klass K i Helsingfors är innan den 1 september 1999 avsedda för högst 35 personer och efter det för 33 personer. Skyddets maximala areal har varit 20 m². Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.

Ventilationsanordningen ska ha ett specialfilter som rengör luften. I skydd i armerad betong i klass K ska det finnas en toalett för var 33:e person och åtminstone hälften av toaletterna ska vara torrklosetter. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Teknikens utveckling gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. I skyddet ska dessutom finnas ett antennuttag om det i byggnaden finns en gemensam antenn.

I skyddet ska finnas en reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 50 liter vatten per påbörjad m², dvs. 30 liter per person tar skydd. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Lag om räddningsväsendet (561/1999),

Lag om ändring av lagen om befolkningsskydd (304/1990),

Lag om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter (562/1999),

Förordning om befolkningsskydd (237/1959),

Förordning om räddningsväsendet (857/1999),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (852/1990),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd. (1533/1995),

Sisäministeriön määräyskokoelma A:34 Kevyen väestönsuojan teknilliset määräykset (5/91),

Räddningslag (379/2011) och

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att provdrift för ventilationsanordningen och testning av golvbrunnarna minst årligen.

Skyddsrum av klass S1 i armerad betong

Skyddsrum av klass S1 enligt beslutet från 1991 byggdes mellan den 1 september 1991 och den 1 december 2001. Skydd i klass S1 i Helsingfors är innan den 1 september 1999 avsedda för högst 150 personer och efter det för 120 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov och som är minst 2,5 m² stort. Om det finns ett slusstält i skyddet ska det finnas en fast fästram, i allmänhet i trä, för slusstältet. Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.

Ventilationsanordningen ska ha ett specialfilter som rengör luften. I skydd i armerad betong i klass S1 ska det finnas en toalett för varje påbörjad 20 m², alltså en toalett per 33 personer, och åtminstone



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

hälften av toaletterna ska vara torrklosetter. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Teknikens utveckling gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. I skyddet ska dessutom finnas ett antennuttag om det i byggnaden finns en gemensam antenn.

I skyddet ska dessutom finnas en vattenpost, tvättho och golvbrunn samt reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 50 liter vatten per kvadratmeter i skyddet. I skydd för 150 personer eller 120 personer som byggts efter den 1 september 1999 ska finnas tillgång till 50 liter vatten per påbörjad m², dvs. 30 liter per person tar skydd. I skyddet ska finnas ett avlopp med spärrventil. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet kan ställas i ordning på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om befolkningsskydd (438/1958),

Lag om räddningsväsendet (561/1999),

Lag om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter (562/1999),

Lag om ändring av lagen om befolkningsskydd (304/1990),

Förordning om befolkningsskydd (237/1959),

Förordning om räddningsväsendet (857/1999),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd (852/1990),

Förordning angående ändring av förordningen om befolkningsskydd. (1533/1995),

Tekniska föreskrifter om skyddsrum av klass S1 i armerad betong. Inrikesministeriets föreskriftssamling, föreskrift nr 11/91. Inrikesministeriet, räddningsavdelningen, publikation A:39.,

Räddningslag (379/2011) och



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att provdrift för ventilationsanordningen och testning av golvbrunnarna minst årligen.

3.8 SKYDD I KLASS K OCH S1 ENLIGT FÖRORDNINGEN FRÅN 2001

Skyddsrum av klass K i armerad betong

Skyddsrum av klass K enligt förordningen från 2001 byggdes mellan den 1 december 2001 och den 1 juli 2011. Skydd i klass K i Helsingfors är avsedda för högst 27 personer, till storleken är skyddet högst 20 m². Om det dock har gjorts ändringar eller reparationsarbeten i objektet, har skyddsutrymmet i ett skyddsrum i klass K som byggs i en färdig byggnad kunnat vara avsett för högst 133 personer och ha en storlek på högst 180 m². Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.

Ventilationsanordningen ska ha ett specialfilter som rengör luften från giftiga ämnen. I skydd i armerad betong i klass J ska det finnas en toalett för varje påbörjad 20 m², alltså en toalett per 27 personer. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Utvecklingen av tekniken gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. Om det i byggnaden finns gemensamma antennenanordningar ska det finnas en antennenpunkt i befolkningsskyddet.

Befolkningsskydd i kategori K på högst 20 m² har fått byggas utan slussrum, vattenledning och avlopp. Skydd i klass K på högst 20 m² ska ha reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 40 liter vatten per kvadratmeter i skyddet. I skydd för 27 personer ska det finnas reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 30 liter vatten per person tar skydd. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten. I skyddet ska dessutom finnas möjlighet att ordna avfallshantering.

Befolkningsskydd i kategori K på över 20 m² ska ha antingen ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov och som är minst 2,5 m² stort. Om det finns ett slusstält i skyddet ska det finnas en fast fästram, i allmänhet i trä, för slusstältet. Skyddsrum i klass K ska dessutom ha en vattenpost, tvättho och golvbrunn samt reservvattenbehållare så att det räcker 40 liter vatten per kvadratmeter i skyddet. I skydd för 27 personer ska det finnas reservvattenbehållare så att det räcker 30 liter vatten per person tar skydd. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläktent

Reservvattenbehållarna i skyddsrum av klass K som byggts efter den 29 april 2005 ska uppfylla materialkraven för livsmedelsförpackningar. Dessutom ska torrklosetternas möbler i skyddsrummen ha en volym på minst 30 liter. För varje torrklosettmöbel ska det finnas minst 16 st. säckar samt tillbehör för tillslutande av säckar.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om räddningsväsendet (561/1999),

Räddningslag (468/2003),

Lag om ändring av 6 § i räddningslagen (792/2009),

Lag om ändring av 6 § i räddningslagen (1331/2009),

Lag om ändring av räddningslagen (1423/2009),

Lag om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter (562/1999),

Förordning om räddningsväsendet (857/1999),

Statsrådets förordning om räddningsväsendet (787/2003),

Inrikesministeriets förordning om skyddsrum i klass S1 och K av armerad betong (947/2001),

Inrikesministeriets förordning om anordningar och utrustning i skyddsrum (660/2005),

Inrikesministeriets förordning om skyddsrum i klass S1 och K av armerad betong (1385/2006),

Lag om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007)

Räddningslag (379/2011) och

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att provdrift för ventilationsanordningen och testning av golvbrunnarna minst årligen.

Skyddsrum av klass S1 i armerad betong

Skyddsrum av klass S1 enligt förordningen från 2001 byggdes mellan den 1 december 2001 och den 1 juli 2011. Skydd i klass S1 i Helsingfors är avsedda för högst 120 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov och som är minst 2,5 m²

Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

stort. Om det finns ett slusstält i skyddet ska det finnas en fast fästram, i allmänhet i trä, för slusstältet. Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.

Ventilationsanordningen ska ha ett specialfilter som rengör luften från giftiga ämnen. I skydd i armerad betong i klass S1 ska det finnas en toalett för varje påbörjad 20 m², alltså minst sex torrklosettskrubbar och -möbler i skydd för 120 personer. I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Utvecklingen av tekniken gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd. Om det i byggnaden finns gemensamma antennenordningar ska det finnas en antennpunkt i befolkningsskyddet.

Det ska dessutom finnas möjlighet att ordna avfallshantering i skyddet. I befolkningsskydd i klass S1 ska dessutom finnas en vattenpost, tvättho och golvbrunn samt reservvattenbehållare så att det finns tillgång till 40 liter vatten per kvadratmeter i skyddet. I skydd för 120 personer ska det finnas reservvattenbehållare så att det räcker 30 liter vatten per person tar skydd. I skyddet ska finnas antingen ett avlopp med spärrventil eller en samlingsbrunn utanför det. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

Reservvattenbehållarna i skyddsrum av klass S1 som byggts efter den 29 april 2005 ska uppfylla materialkraven för livsmedelsförpackningar. Dessutom ska möblerna för torrtoaletter i skyddsrummen ha en volym på minst 30 liter. För varje torrklosettmöbel ska det finnas minst 16 st. säckar samt tillbehör för tillslutande av säckar.

De allmänna kraven enligt lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska fås kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att ta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska för att ställas i ordning på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

Rättsgrund:

Lag om räddningsväsendet (561/1999),

Räddningslag (468/2003),

Lag om ändring av 6 § i räddningslagen (792/2009),

Lag om ändring av 6 § i räddningslagen (1331/2009),

Lag om ändring av räddningslagen (1423/2009),



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

Lag om de tekniska kraven på anordningar inom räddningsväsendet och brandsäkerheten för produkter (562/1999),

Förordning om räddningsväsendet (857/1999),

Statsrådets förordning om räddningsväsendet (787/2003),

Inrikesministeriets förordning om skyddsrum i klass S1 och K av armerad betong (947/2001),

Inrikesministeriets förordning om anordningar och utrustning i skyddsrum (660/2005),

Inrikesministeriets förordning om skyddsrum i klass S1 och K av armerad betong (1385/2006),

Lag om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007)

Räddningslag (379/2011) och

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att provdrift för ventilationsanordningen och testning av golvbrunnarna minst årligen.

3.9 SKYDD I KLASS S1 I ARMERAD BETONG ENLIGT FÖRORDNINGEN FRÅN 2011

Skydd i klass S1 i armerad betong i enlighet med förordningen från 2011 har byggts från och med den 1 juli 2011. Det är den typ av befolkningsskydd som byggs för närvarande. Skyddsrum i klass S1 byggs för högst 180 personer. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum eller ett slusstält som kan tas i bruk vid behov och som är minst 2,5 m² stort. Om det finns ett slusstält i skyddet ska det finnas en fast fästram, i allmänhet i trä, för slusstältet. Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven och vid behov ska den kunna drivas hand för hand.

Ventilationsanordningen ska ha ett specialfilter som rengör luften från giftiga ämnen. I skydd i armerad betong i klass S1 ska det finnas en toalett för varje påbörjad 20 m², alltså minst nio toaletter i skydd för 180 personer. Torrlosetterna ska vara sådana att de står fritt på golvet. För varje torrlosettmöbel ska det finnas minst 16 st. säckar samt tillbehör för tillslutande av säckar.

I befolkningsskyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobilkommunikation eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät antingen som egen anslutning eller som parallellanslutning till en telefon i en byggnad. Utvecklingen av tekniken gör det möjligt att slopa den fasta telefonanslutningen i befolkningsskyddet. För att möjliggöra ändringen finns det flera alternativ, t.ex. en bredbandsantenn med hjälp av vilken abonnemang från alla olika operatörer kan tas i bruk. Den allmänna bredbandsantennen för mobiltelefonnätet ska installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd.

I befolkningsskydd i klass S1 ska det antingen inne i skyddet finnas en vattenpost, tvättho och golvbrunn eller så ska det finnas en vattenpost utanför befolkningsskyddet i dess omedelbara närhet. Om vattenpunkten finns inne i befolkningsskyddet ska det finnas möjlighet att i skyddet förvara minst

Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och
befolkningsskydd

18.7.2024

15 liter dricksvatten per kvadratmeter i det egentliga skyddet, dvs. 20 liter per person som tar skydd. Om vattenpunkten finns utanför skyddet ska det finnas möjlighet att i skyddet förvara minst 40 liter dricksvatten per kvadratmeter i det egentliga skyddet, dvs. 30 liter per person som tar skydd.

Reservvattenbehållaren i befolkningsskyddet ska uppfylla materialkraven för livsmedelsförpackningar och reservvattenbehållaren ska förses med anordningar som lämpar sig för vattendistribution. De exakta kraven på vattenbehållare finns i 22 § i statsrådets förordning om anordningar och utrustning i skyddsrum. Skyddet ska ha en övertrycksmätare i närheten av skyddsfläkten.

De allmänna kraven enligt den gällande lagstiftningen (räddningslagen 379/2011) är: skyddet ska kunna ställas i användningsskick på 72 timmar, det får inte göras ändringar i den brandtekniska sektioneringen i skyddsrummet som försämrar sektioneringen, skyddsanordningarna och skyddsutrustningen ska underhållas och inspekteras med minst tio års mellanrum. Ett täthetsprov ska utföras på skyddsrummet med tio års mellanrum för att visa att skyddsrummet fungerar. I skyddet ska dessutom finnas de material som behövs för att sätta i bruk skyddet, för att ta skydd samt för utgrävning ur skyddet i fall av ras. I byggnadens räddningsplan ska ingå en plan för hur skyddsrummet ska tas i bruk på 72 timmar. **Räddningsverket rekommenderar att en skötare utses och utbildas för skyddsrummet.**

3.10 SKYDD I KLASS S2 I ARMERAD BETONG ENLIGT FÖRORDNINGEN FRÅN 2011

Skydd i klass S2 i armerad betong i enlighet med förordningen från 2011 har byggts från och med den 1 juli 2011. Det är den typ av befolkningsskydd som byggs för närvarande. Skyddsrum i klass S2 byggs för högst 1 200 personer. Ett enskilt skyddsrum får vara för högst 250 personer. Arealen per person är minst 0,75 kvadratmeter. I den här typen av skydd finns ett fast byggt slussrum som är minst 4 m² till storleken.

I skyddsrum i armerad betong i klass S2 och i skyddsrum i berggrunden ska finnas separata från- och tilluftskanaler så att avståndet mellan öppningen för tilluft och öppningen för frånluft är minst 10 meter. Ventilationsanordningen i skyddet är eldriven. Ventilationsanordningen ska placeras i maskinrummet. I skyddet ska det vara möjligt att upptäcka och identifiera giftiga ämnen i tilluften, systemet ska fungera även vid elavbrott. I skyddsrum i armerad betong i klass S2 ska maskinrum och andra tekniska utrymmen avskiljas från skyddsrummets övriga utrymmen med åtminstone lätta mellanväggar. I befolkningsskyddet ska det vara möjligt att hålla ett övertryck på minst 50 Pascal.

I skyddsrummet ska det finnas en skrubb för toorklosett och en toorklosett för varje påbörjad 20 kvadratmeter. Avfallshanteringen ska ordnas på ett ändamålsenligt sätt, det ska finnas kärl motsvarande 15 l/m².

I skyddet ska finnas en vattenpost, tvättho och golvvbrunn. Dessa ska finnas inne i befolkningsskyddet, det ska gå att förvara 15 liter/m² vatten.

I omedelbar närhet av skyddsutrymmet ska det reserveras ett första hjälpen- och sjukdomsrum som motsvarar minst 10 procent av arealen i det egentliga befolkningsskyddet.

I skyddet ska det finnas ett tekniskt system som möjliggör användning av mobiltelefon eller en telefonpunkt som är färdigt kopplad till ett telefonnät. Mobiltelefonen behöver inte finnas färdigt.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

Reserv-/nödljus kan användas kopplat till förbränningsmotorn i ventilationsanordningen, elnätet ska förses med uttag i alla utrymmen och batteriets livslängd ska vara minst 5 timmar. Skyddsrummet kan förses med reservkraft.

I skyddsrum i armerad betong i klass S2 ska utöver entrén finnas åtminstone en nödutrymningsväg.

Rättsgrund:

Räddningslag (379/2011),

Statsrådets förordning om räddningsväsendet (407/2011),

Statsrådets förordning om skyddsrum (408/2011),

Statsrådets förordning om anordningar och utrustning i skyddsrum 409/2011,

Lag om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007)

Inrikesministeriets förordning om tekniska krav på skyddsrum och om underhåll av anordningar i skyddsrum (506/2011).

4. Användningen av befolkningsskydden under normala förhållanden

Skyddsrum får under normala förhållanden användas för det ändamål som nämns i bygglovet, till exempel som förråd, gym, klubbрум, socialrum eller torkrum. I skyddsrum får det inte bedrivas sådan verksamhet som orsakar bestående fukt- eller luktolägenheter. I befolkningsskyddet får man heller inte limma beklädnad på väggarna, i befolkningsskyddet får man inte förvara brännbara vätskor eller gaser och i befolkningsskyddet får man inte bygga konstruktioner som hindrar dörrar och luckor och som inte kan rivas på 72 timmar. Fästribborna i skyddsrummen får inte tas bort.

Användningen av skyddsrummet under normala förhållanden ska vara sådan att det är möjligt att utföra service och inspektion av skyddsrummet. En företrädare för fastighetsägaren och skyddets skötare ska ha tillträde till alla sådana utrymmen i skyddsrummet som har anordningar och utrustning kopplade till skyddsrummets verksamhet. Så går det lätt att sköta inspektionen av befolkningsskyddet och underhållet.

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att ventilationsmaskiner används, att tätningar och uppdämpningsventiler inspekteras och underhålls årligen samt i enlighet med tillverkarens anvisningar och rekommendationer.

5. Riktgivande material i skyddsrummet

Utöver fasta anordningar ska skyddsrummet ha skyddsrumsmaterial i enlighet med rekommendationerna. I den ingår i huvudsak de verktyg som behövs för att ta skyddet i bruk och för att gräva sig ut ur skyddet i en nödsituation. Man ska förbereda sig på att hämta bl.a. en radio som fungerar med batterier, en TV, mikrovågsugn och andra nödvändiga möbler från bostäderna för de som tar skydd eller från andra utrymmen, så att denna utrustning inte behöver skaffas till skyddet på förhand.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

Vanligtvis hör bland annat en verktygsserie till materialet i befolkningsskyddet. Dessa verktyg kan också användas under normala förhållanden. Verktygen ska dock förvaras så att de är tillgängliga genast när skyddsrummet börjar ställas i ordning. Verktyg som behövs för att ställa i ordning skyddsrummet och för att gräva sig ut ur skyddet: slägga, kryssmejsel, stämjärn, sidavbitare, bultsax, skrädya, fältspade, kofot, handsågar, bågfil + 5 reservblad, skiftnyckel, skruvmejsel, stjärnmejsel, hammare, spikar, kniv, rep, U-nyckelserie och rörtång.

Enligt planerna ska man med skyddsrummets verktyg kunna utföra det årliga underhållet av skyddet, rusta upp skyddsrummet så att det är i användningsskick, utföra underhåll- och serviceåtgärder under tiden man tar skydd och eventuellt röja en väg ut ur skyddet via nödutgången.

Skyddsrummet ska ha följande dokumentation: bruks- och underhållsanvisningar för anordningarna, anvisningar om ändringsarbeten i ventilationen under normala förhållanden vid övergång till användning av anordningarna under undantagsförhållanden och anvisningar om ventilernas inställning i olika skyddssituationer inklusive inställningen för spärrventilen i avloppet, anvisningar om behövliga byggnads- och rivningsarbeten, installations- och placeringsanvisningar för en fristående luftrörledning samt ritningarna för skyddet.

Material för skyddspersonalen:

- Skyddsmask och filter till den 2 st.
- Skyddshjälm + remmar 2 st.
- Skyddsglasögon 2 st.
- Skyddsdräkt 2 st.
- Gummistövlar 2 st.
- Skyddshandskar 2 par
- Tejp för att försluta ärmar och byxben
- Reflexväst
- Första hjälpen-väska och skyddsförbandsförpackning samt bandage 2 st.

Dessutom är det bra om skyddet innehåller

- Handbok om användningen av skyddet
- Skyltar för märkning av skyddet
- Filt eller värmefilt
- Handlampor 2 st. + batterier



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

- Sandspruta eller handbrandsläckare
- Brandhink
- Hopfällbar bår med remmar
- Vattenförvaringsmedel
- Järnspekt.

En detaljerad rekommendation om skyddsrummets verktyg och andra verktyg som bör skaffas till husbolag och skyddsrum finns på räddningsverkets webbplats. Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland och det regionala räddningsförbundet Helpe Ry ger också råd för upphandlingar.

6. Anvisning om kontroll av skyddets täthet

1. Stäng dörren och luckorna i skyddet, stäng ventilationsöppningarna under normala förhållanden tätt med blindflänsar eller någon annan tät tillfällig lösning och stäng spärrventilen i avloppet.
2. Bekanta dig med bruksanvisningarna för ventilationsanordningen och försäkra dig om att det inte finns skräp i tilluftskanalen.
3. Kontrollera övertrycksmätarens skick och placera det i nolläge.
4. Stäng övertrycksventilerna i skyddets väggar med hjälp av de manuella låsskruvarna på dem.
5. Stäng ventilens tryckventil med manöverhjulet.
6. Kontrollera slusstältet visuellt. Slusstältet behöver inte tas ut ur förpackningen.
7. Om ventilationsanordningen har ett "täthets" läge, gör på följande sätt: vänd spaken till täthetsläget. Placera veven i ventilationsanordningen och dra ventilationsanordningen några varv så att oljorna rör sig i växellådan. Ta bort veven från maskinen. Starta ventilationsanordningen med knappen och öppna tryckventilen långsamt så att luftflödesmätaren visar ett värde på 150 m³/timme. Tätheten är tillräcklig om övertrycksmätaren visar 100 Pa.
8. Om ventilationsanordningen inte har ett "täthets" läge, gör på följande sätt: Placera veven i ventilationsanordningen och dra ventilationsanordningen några varv så att oljorna rör sig i växellådan. Ta bort veven från maskinen. Starta ventilationsanordningen med knappen tills övertrycksmätaren visar ett värde på 300 Pa. Om 300 Pa inte nås ska läckor letas upp och tätas. När 300 Pa har uppnåtts ska du stänga tryckventilen och stänga av ventilationsanordningen. Mät hur lång tid det tar för 200 Pa -> 50 Pa. Om det tar mer än 20 s för minskningen så är tätheten tillräcklig. Om tiden är kortare än 20 s ska läckor letas upp och repareras.

7. Riktgivande plan för ibruktagande av skyddsrum

1. Avlägsna de varor som inte behövs för befolkningsskyddsanvändningen. Skyddet töms på varor som lagrats där under normala förhållanden eller som annars samlats där. Varorna kan flyttas till



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

- fastighetens övriga utrymmen; bostäder, lokaler, garage e.d. på en plats där de vid antändning medför så liten risk som möjligt.
2. Ordna städning av skyddet, vädra skyddet och justera uppvärmningen av skyddet så svalt som möjligt.
 3. Försäkra dig om att dörrar och luckor fungerar samt att de är täta.
 4. Kontrollera att nödutgången går att använda. Om nödutgången ligger på markytan, se till att det inte ovanför den finns t.ex. parkerade fordon eller andra föremål som kan förhindra en utgrävning eller att nödutgångsluckan öppnas helt.
 5. Fäst slusstältet som finns i skyddet innanför skyddsdoorren i beredskapsläge i sin festram eller se till att slussrummet är tillgängligt.
 6. Kontrollera att det inte finns brännbart material utomhus i ventilationsöppningens omedelbara närhet som vid antändning kan förhindra att ren luft kommer in i skyddet.
 7. Stäng ventilationsöppningarna som används under normala förhållanden tätt med blindflänsar.
 8. Bekanta dig med bruksanvisningarna och underhållsanvisningarna för ventilationsanordningen. Kontrollera anordningens skick och funktionen hos anordningens delar i enlighet med tillverkarens anvisningar.
 9. Kontrollera övertrycksmätarens skick och vätskevolym.
 10. Kontrollera specialfiltrets skick så att filtrets spärrlock är tätt på sina platser och hela. Specialfiltrets skydd får avlägsnas först på myndighetsorder.
 11. Kontrollera skyddsrummets täthet enligt anvisningarna ovan eller tillverkarens anvisningar (ett s.k. täthetsprov).
 12. Kontrollera reservvattenbehållarnas volym och fyll dem med rent dricksvatten.
 13. Installera toorklosetterna på rätt ställe i enlighet med tillverkarens anvisningar. Toorklosetterna kan vara planerade för att fästas i särskilda fästribbor.
 14. Kontrollera att kommunikationsförbindelserna fungerar. Om mobiltelefonen inte fungerar i skyddet ska en bredbandsantenn för det allmänna mobiltelefonnätet installeras på byggnadens vind eller yttervägg på ca 5 meters höjd.
 15. Följ myndighetsanvisningarna.

Mer information finns på Helsingfors stads räddningsverks webbplats

<https://pelastustoimi.fi/sv/helsingfors/tjanster/befolkningsskyddet-i-helsingfors>. Kurser för befolkningsskyddens skötare erbjuds i Helsingfors av Helsingfors räddningsförbund rf. Hjälp ry:s kursutbud finns på webben <https://www.hjelpe.fi/koulutus-ja-kurssit/>

Helsingfors stads räddningsverk rekommenderar att en skötare för skyddsrummet utses och utbildas.



Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd

18.7.2024

8. Övrigt

Mer information fås av Helsingfors stads räddningsverk

- Enheten för tjänsterna för ledning av beredskap och befolkningsskydd
 - o E-post: vss@hel.fi
- Jourhavande brandinspektör
 - o Telefon: 09 310 31203 vardagar 9–11 och 12–14
 - o E-post: palotarkastaja@hel.fi vardagar klockan 9–15.

Föredragande: Petri Parviainen, enhetschef

Godkännare: Jani Pitkänen, räddningskommendör

Distribution ledningsgruppen JLPELJoRy@hel.fi

Befolkningsskyddsenheten JLPELvss-yksikko@hel.fi

Jourhavande brandinspektörsgrupp palotarkastaja@hel.fi

Räddningsverkets webbplats <https://pelastustoimi.fi/sv/helsingfors/tjanster/befolkningsskyddet-i-helsingfors>

För kännedom Helsingfors stadskansli